

Dobar dan ...

Dobar dan...

JA SE ZOVEM DIJETE

Primijetio sam u mojoj školi da...
Moji roditelji se razvođe i ja bih volio...

Treba mi neko da porazgovaram o...
Potreban mi je savjet...

treba mi informacija u vezi sa...
Da li možete da mi pomognete...

Da li znamo **KADA, KOME I ZBOG ČEGA** možemo da se obratimo kada imamo neki problem, pitanje ili dilemu?

Ako nam je neko pravo ugroženo ili prekršeno za pomoć ćemo se obratiti instituciji/organu koji se nalazi u našem najbližem okruženju, naravno u zavisnosti od problema ili pitanja.

Sve procedure biće prilagođene nama kako bi na najbolji način razumjeli postupak koji se tiče naših prava.

Podrška i pomoć je uvijek besplatna.

Za zaštitu prava djeteta možemo se obratiti

- Školi;
- Centru za socijalni rad;
- Sudu/tužilaštvu;
- Policiji;
- Dječijoj liniji;
- Ombudsmanu.

Dovoljno je da dođemo, pozovemo ili pitamo a oni će znati kako da nam pomognu i da nas upute, kako bi na najbolji način zaštitili i ostvarili naša prava.

ŠKOLA je mjesto u kom provodimo veći dio svog djetinjstva. Škola je važno mjesto u kom odrastamo, stičemo prva iskustva, učimo o sebi i svijetu oko sebe, družimo se i formiramo kao ličnosti.

U školi treba da se osjećamo **SIGURNO i SLOBODNO** ! Unaprjeđenje ostvarivanja i poštovanja naših prava je veoma važno, a naša uloga u tome nezamjenljiva, tako da, ukoliko:

- Nijesmo zadovoljni nastavom;
- Imamo nesporazum sa nastavnikom/com;
- Ne dopada nam se odnos nastavnika/ce prema nama (trpimo nasilje, omalovažavanje, seksualno uznemiravanje, diskriminaciju i dr.);
- Imamo problem u učenju;
- Nastava ili prostor u školi nijesu prilagođeni našim potrebama;
- Trpimo nasilje i uznemiravanje od druga ili drugarice;
- Smatramo da bi naša ideja poboljšala nastavu ili vannastavne aktivnosti.

Možemo se obratiti:

- Školskom pedagogu/psihologu;
- Razrednom starješini ili nastavniku u kog imamo povjerenja;
- Učeničkom parlamentu;
- Direktor šколе;
- Prosvjetnom inspektor;
- Ministarstvu prosvjete.

imam problem !?
imam pitanje !?
imam ideju !?

Informacije o kontaktima možeš pronaći u tvojoj školi ili na sajtu Ministarstva prosvjete www.mpin.gov.me/ministarstvo

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD

Svi imamo porodicu, bilo da je biološka, stečena, mala ili velika. U porodici učimo prve korake, prve riječi, učimo se ljubavi, poštovanju i životu.

Kao dio porodice možemo da utičemo da ona dobro funkcioniše, tako da ukoliko:

- Imamo problem u komunikaciji sa članovima svoje porodice ili svog bliskog okruženja;
- Svjedoci smo ili žrtve bilo kog oblika nasilja, zlostavljanja ili zanemarivanja bilo fizičkog, psihičkog, seksualnog;
- Imamo problem tokom ili nakon razvoda roditelja;
- Porodica nema osnovnih uslova za život i treba joj materijalna pomoć;
- Imamo zdravstvenih problema ili smetnje u razvoju, a nemamo načina da ih zadovoljimo na pravi način;
- Učestvujemo u nekom procesu pred sudom ili drugim organom;
- Nijesmo zadovoljni načinom komunikacije sa roditeljem sa kojim ne živimo;
- Ne dobijamo alimentaciju od roditelja sa kojim ne živimo;
- Imamo druga pitanja koja se tiču nas djece i naših prava kako u porodici tako i van nje.

Za pomoć se možemo direktno i samostalno obratiti Centru za socijalni rad u gradu u kom živimo.

Sve korisne informacije i kontakte možeš pronaći na sljedećim adresama:

www.minradiss.gov.me/ministarstvo
www.minradiss.gov.me/organizacija/ustanove-socijalne-i-djecije-zastite
www.pravda.gov.me/Prava_djeteta

Mnoge situacije tokom odrastanja i u životu mogu završiti pred sudom.

Zato je važno da znamo da nismo sami, da imamo podršku stručnih lica koja će nam pomoći da ostvarimo svoje pravo, onda kada je ono prekršeno.

Važno je da znamo da će cijeli postupak biti prilagođen nama i našim potrebama, kako bi na najbolji način razumjeli procedure koje se odvijaju u cilju ostarivanja nekog našeg prava.

Tokom cijelog postupka na raspolaganju imamo besplatnu pravnu pomoć. Sud može da nam, u predmetima koji se tiču porodičnih odnosa, imenuje **Lice za podršku**, koje može da govori u naše ime i prenese naše mišljenje sudiji, onda kada se ne osjećamo dovoljno komotno da to uradimo sami.

Sudu se možemo obratiti kada:

- Nam je neko pravo ugroženo ili prekršeno;
- Želimo da se naše mišljenje čuje o pitanjima koja su za nas važna;
- Ne razumijemo proces u kojem učestvujemo i treba nam podrška;
- Smo žrtve bilo kog oblika zanemarivanja, nasilja ili zlostavljanja bilo fizičkog, psihičkog, seksualnog;
- Smo svjedok neke situacije ili krivičnog djela koju treba da ispričamo pred sudom;
- Nijesmo u mogućnosti da se dogovorimo sa svojim roditeljima ili jednim od njih o pitanjima koja su za nas veoma važna;
- Imamo problem tokom ili nakon razvoda roditelja

Sve korisne informacije o načinu obraćanja, postupcima, licima koja ti mogu pomoći u situacijama kada ti treba podrška i/ili savjet možeš pronaći na sljedećoj adresi

www.pravda.gov.me/Prava_djeteta/postupci_za_zastitu_tvojih_prava_

TUŽILAŠTVO je još jedno mjesto na kom možemo zatražiti zaštitu svog prava.

Važno je da znamo da će nam tužilac pružiti svu pomoć i podršku, a sve radnje koje preduzima biće razumljive i prilagođene našem uzrastu.

Ukoliko smo:

- Žrtve ili svjedoci nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja;
- Iskorišteni na bilo koji način za izvršavanje krivičnog djela;
- Sami počinioci krivičnog djela;
- Ili na bilo koji drugi način učestvujemo u istrazi koju vrši tužilaštvo.

Korisne informacije možeš pronaći na sljedećoj adresi
http://www.pravda.gov.me/Prava_djeteta

NACIONALNA SOS DJEČJA LINIJA

Nacionalna SOS dječja linija je namijenjena isključivo nama, djeci! Tu možemo da dobijemo savjet o svim pitanjima i problemima koje imamo u vezi sa našim pravima. Stručnjaci sa SOS linije za djecu će nas savjetovati na koji način da postupimo u situacijama koje su za nas teške, koje nas tište, kojih se stidimo i ne želimo ni sa kim da ih podijelimo.

Važno je da znamo da je svaki poziv i razgovor **anoniman, povjerljiv i besplatan!!**

Zato, ako želimo sa nekim da porazgovaramo o nekom problemu koji imamo u:

- Porodici;
- Školi;
- Sa prijateljima;
- U sredini u kojoj živimo;
- Na internetu.

**Samo treba da pozovemo broj 116 111
KLIKNI BROJ ZA PROBLEM TVOJ**

POLICIJA

Iako su nas kao male plašili dolaskom policije kada nešto skrivimo, važno je da znamo da nam je POLICAJAC prijatelj.

Stoga zapamtimo da u svim situacijama kada:

- Nam je potrebna pomoć i podrška;
- Se ne osjećamo sigurno;
- Se nalazimo u direktnoj opasnosti;
- Smo svjedoci ili žrtve nasilja ili nekog drugog krivičnog djela;
- Smo svjedoci ili žrtve zlostavljanja i/ili uznemiravanja (psihičkog, fizičkog, seksualnog, zlostavljanja putem interneta);
- Trpimo prijetnje i/ili ucjene.

Treba da pozovemo policiju ili da odemo direktno u Centar bezbjednosti u našem gradu

broj 122

ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE OMBUDSMAN

Ombudsman promoviše, štiti i unaprjeđuje poštovanja naših prava! Prava nam mogu povrijediti članovi porodice, nastavnici u školi, socijalni radnik/ca, policajac/ka, sudija ili bilo ko drugi ko živi u našem okruženju.

Ukoliko ne uspijemo da zaštitimo naša prava ili dobijemo pravu informaciju, možemo da se obratimo Ombudsmanu da nam pomogne.

Ombudsmanu se obraćamo kada smatramo da:

- Su naša prava ugrožena ili povrijeđena;
- Prema nama se ponašaju loše ili drugačije u odnosu na drugu djecu;
- Imamo neku ideju ili predlog za poboljšanje stvari u okruženju, unapređenje prava djeteta i sl.

Ombudsmanu se možemo obratiti na jedan od sljedećih načina

- Telefonom na broj 020 225 395;
- E-mail djeca@ombudsman.co.me ;
- Dolaskom u prostorije Institucije na adresi Ul. Svetlane Kane Radević br.3 Podgorica;
- Slanjem pisma na adresu Ul. Svetlane Kane Radević br.3 Podgorica;
- Putem našeg bloga, hrabrog sandučeta ili facebooka .

Tekst i dizajn brošure su osmislila djeca-članovi mreže Zlatnih savjetnika, uz podršku institucije Zaštitnika, tehničku i finansijsku podršku predstavništva UNICEF za Crnu Goru i Vlade Kraljevine Norveške.